

Jungtukas. Jungtukų skyriai. Sakiniai su sujungiamaisiais, aiškinamaisiais ir prijungiamaisiais jungtukais. Jų skyrybos ypatumai.

Pažymėk teisingus teiginius apie jungtuką.

- ☐ Vienarūšiai jungtukai sakinyje skiriami kableliais.
- ☐ Jungtukas yra nekaitoma kalbos dalis, jungianti sakinio dalis arba sakinius.
- ☐ Pagal vartojimo paskirtį yra skiriami sujungiamieji ir prijungiamieji jungtukai.
- ☐ Jungtukai sakinyje jokia reikšmine sakinio dalimi neina.
- ☐ Sujungiamieji jungtukai jungia žodžius, o prijungiamieji – sakinius.

Prisimink, kokie jungtukai vadinami sujungiamaisiais (S), ir, radęs juos, langeliuose sakinių gale įrašyk S. Jei sakinyje nėra sujungiamojo jungtuko, įrašyk brūkšnį.

Jis tylėjo, ir ji nieko nesakė . Noriu eiti namo, nes jau vėlu . Berniukas buvo gražus, bet liūdnas . Vaikas pasilenkė, o šuo įsibėgėjęs peršoko per jį . Paaiškinau mamai, kad brolis liko po pamokų . Nepamirškite rytais švariai nusiprausti ir pasikvėpinti . Įtariau ją meluojant, tačiau nenorėjau tuo tikėti . Kai pradėjo lyti, mes pasislėpėme parduotuvėje . Tu pargriuvęs užsigavai ar tik išsigandai ? Padėk draugui dirbti arba eik šalin netrukdamas . Jei įžeidei draugą, privalai atsiprašyti .

Prisimink, kokie jungtukai vadinami aiškinamaisiais (A), ir, radęs juos, langeliuose sakinių gale įrašyk A. Jei sakinyje nėra aiškinamojo jungtuko, įrašyk brūkšnį.

Aš nenorėjau išvažiuoti, taigi papasakojau jiems tiesą . Oskaras sėkmingai perplaukė ežerą ir išlipo į krantą . Mama nusprendė padaryti staigmeną, tad grįžo neįspėjusi . Ilgai laužiau galvą, tačiau nieko protingo nesugalvojau . Žiemą žalių lapų netenka visi mūsų sodo medžiai: obelis, kriaušė, vyšnia, slyva . Akys dar nori pyrago, bet pilvas jau prieštarauja . Visus metus žaluoja tik spygliuočiai: eglės, pušys, kadagiai . Reikia grįžti namo, kol nenusileido saulė . Tu nesielgei dosniai, tai ir Dominykas su Tadu nesistengė.

Prisimink, kokie jungtukai vadinami prijungiamaisiais (P), ir, radęs juos, langeliuose sakinių gale įrašyk P. Jei sakinyje nėra prijungiamojo jungtuko, įrašyk brūkšnį.

Paprašyk tėčio, kad nuvežtų į treniruotę . Jonukas ir Gretutė pasiklydo miške . Nesitikėjau, jog taip greitai grįši . Norėjau darbą atlikti laiku, bet nepavyko . Kai pabudau, saulė jau buvo aukštai . Aš tau paskolinau knygą, tad tu man dabar skolink sąsiuvinį . Aš nežinau, kada baigsiu projektinį darbą . Valgyk greičiau, kol neatšalo . Gesink šviesą, nes laikas miegoti . Man labiausiai patinka maudytis ežere arba jūroje . Susitakysime, jei atsiprašysi . Kai apsigalvosi, aš tavęs lauksiu sutartoje vietoje . Nors nebuvo labai jautrus, man jo pagailo .

Pasirink teisingus teiginius apie jungtukų skyrybą.

- ☐ Prijungiamieji jungtukai **kad, jog, kai, kol, jei, jeigu, nes, kadangi, nors** prijungia priklausomuosius sakinius, šie niekada neskiriami kableliais.
- ☐ Jei dvi vienasrūšės sakinio dalys jungiamos sudedamaisiais jungtukais **ir, bei**, skiriamaisiais **ar, arba**, lyginamaisiais **nei, negu**, tarp jų kableliai nerašomi.
- ☐ Jei vienasrūšės sakinio dalys arba sudėtinio sakinio dėmenys jungiami priešpriešiniais jungtukais **bet, o, tačiau, tik** ir kt., prieš juos visada rašomi kableliai.
- ☐ Aiškinamuosius jungtukus **būtent, tai yra, taigi** ir kt. būtina skirti kableliais iš abiejų pusių.
- ☐ Jei prieš kelias vienasrūšės sakinio dalis pasikartoja tas pats jungtukas **ir, ar, arba, nei, tai, tiek...**, tai prieš pirmąjį kablelis nerašomas, o prieš kitus rašomas.